Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 232 FRIDAY, DECEMEBR 5, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 5-го ГРУДНЯ 1997 р. Ч. 232 РІК CIV.

Українське військо зменшуватиметься повільніше

Київ. — Міністер оборони Олександер Кузьмук заявив 1-го грудня, що фінансування Збройних Сил України є на критично низькому рівні, але, не зважаючи на це, скорочення їх буде повільнішим від запляннованого.

Висловлюючи перед журналістами своє незадоволення браком фондів, О. Кузьмук сказав, що армію фінансується цього року лише на 36 відс. від її мінімальних потреб, в той час як обов'язки свої виконує на 100 відс. Він додав, що звернувся до парляментаристів з проханням збільшити видатки на оборону в наступному році вдвічі.

Цього року на армію України, яка за чисельністю посідає друге місце в Европі після російської, виділено 800 млн. дол. і трохи більше в минулому році. Порівняно з видатками за совєтських часів ця цифра надзвичайно мала.

О. Кузьмук сказав, що Міністерство Оборони попросило на наступний рік 3.39 блн. гривень або 1.88 блн. дол., що, за його словами, є необхідним мінімумом. Парляментарні комітети з оборони і бюджету підтримують цю вимогу.

На момент розвалу СССР на території України перебувало від 780,000 до 1 млн. совєтських вояків. Україна плянувала скоротити в 1996 році своє військо, створене на базі совєтського, до 350,000 осіб, однак цього не було зроблено. Тепер армія нараховує 386,000 вояків. 1-го грудня О. Кузьмук підтвердив давніші повідомлення про те, що скорочення армії відбуватиметься поступово до 2005 року. За словами міністра, Україна повинна зважати на те, які зміни до того часу станеться в світі і які виникнуть загрози.

О. Кузьмук сказав, що його міністерство збирається створювати умови для того, щоб позбутися обов'язкової військової служби і будувати до 2005 року професійну армію. Тепер біля 36,000 вояків і сержантів служать за контрактом.

За останні три роки число генералів зменшено в українській армії з 386 до 281.

Відновлено слідство у справі пограбування львівської бібліотеки

Київ(Р.Р.). — У вівторок, 2-го грудня, газета „Всеукраїнскіє Вєдомості" повідомила про відновлення у Львові розслідування пограбування картографічного відділу Наукової Бібліотеки ім. Стефаника.

Як уже інформовано, у 1995 році вперше було зареєстровано зникнення рідкісних географічних атласів XVI століття. Але деякі працівники бібліотеки вважають, що серія пограбувань не обов'язково почалася саме у 1995 році. Директор бібліотеки Лариса Крушельницька сказала, що цінні речі зникали і в совєтські часи, коли нищення національних цінностей було мало не державною політикою.

Цими днями міліція зробила обшуки в помешканнях усіх працівників бібліотеки з метою віднайти будь-які сліди викраденого. До цього спонукав факс, надісланий влітку з Голляндії, де поліція знайшла вкрадені у Львові атласи. Їх оцінено на один мільйон долярів.

Світлана Височенко, яка останньою завідувала картографічним відділом, вважає, що „для викрадення цінностей було створено всі умови: у 1993 році відділ перевели з головного корпусу бібліотеки, який охоронявся, у непристосоване приміщення на вулиці Лисенка". Отож, на її думку, багато чого могло зникнути вже під час перевезення. Адже атласи кидали просто в самосхід. На новому місці, поруч з картографічним відділом, розташована бухгальтерія районного відділу освіти, де цілі натовпи людей штовхаються в очікуванні зарплатні. В сусідньому під'їзді мешкають люди, які мають спільний з бібліотекою вхід на стрих.

У січні 1995 року С. Височенко, прийшовши на працю, помітила, що на місці немає атласа „Птолемея" 1513 року видання. Також не було атласів „Артеллі", „Меркатора". Тоді почалося слідство, яке так ні до чого і не привело. Після знахідки в Голляндії, в картографічному відділі зроблено інвентаризацію, результат якої приголомшив усіх: із зареєстрованих 20,584 атласів залишилося лише 19,313. Отож слідство відновилося з особливою активністю.

До Конституційного суду України надіслано два подання від ЦВК

Київ(Р.Р.). — Голова Центральної виборчої комісії України Михайло Рябець звернувся до Конституційного суду з двома конституційними поданнями-проханнями: „Пояснити норми законів про державну службу та про вибори народних депутатів України".

На запитання журналістів М. Рябець пояснив, що пояснення потребує норми, у якій перераховано усіх найвищих державних керівників. Згідно з законом, їхній статус має визначити спеціальний закон і Конституція України. Конституційний суд має пояснити, чи можна деяких урядовців, в тому числі прем'єр-міністра, „автоматично відносити до категорії державних службовців".

Потребує пояснення також норма про гарантії кандидатів на депутатів на відпустку. Оскільки стаття виборчого закону містить слова „гарантії кандидатам", то, на думку М. Рябця, це означає право кандидата, а не його обов'язок іти у відпустку. Проте, останнє слово має сказати Конституційний суд, зазначив голова ЦВК.

В ході пресової конференції М. Рябець повідомив, що у зверненні до прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка та голови Верховної Ради Олександра Мороза він попросив врахувати пропозиції ЦВК. За його словами, до кінця цього року на придбання всього необхідного обладнання і техніки необхідно майже 2.5 млн. гривень. Конторис на наступний рік ще у стадії підготови.

Придивляються до досвіду европейських засобів масової інформації

Київ (УНІАР). — Проблемам розвитку засобів масової інформації в Україні та їх пристосуванню до европейських стандартів присвячено міжнародну конференцію „Телерадіомовлення в Европі: тенденції і перспективи на прикладі Німеччини та України", що відбулася в Києві.

Заступник секретаря Ради національної безпеки і оборони України Олександер Розумков підкреслив, що розвиток засобів масової інформації в України як ґаранта розвитку демократії має надзвичайне значення.

Один з організаторів конференції, Вінфрід Шнайдер Діттерс, який є керівником бюра співпраці з Україною Фонду Фрідріха Еверта, зазначив, що німецькі фонди приділяють значну увагу питанню адаптації українських засобів масової інформації до европейських стандартів. „Метою конференції є не впровадження німецької системи засобів масової інформації в Україні, а використання значного досвіду ФРН для забезпечення їх незалежности, зв'язку з урядовими установами та розв'язання питань фінансування українських мас-медія", — сказав він.

Є. Марчук користується популярністю серед соціял-демократів

Київ(Р.Р.). — Депутат Верховної Ради України Євген Марчук, як відомо, іде на вибори від Народно-Демократичної Партії. Проте в середовищі соціял-демократів, які після розколу поділилися на Соціял-Демократичну Партію України (СДПУ) та Соціял-Демократичну Партію України (об'єднану) (СДПУо), Марчук користується широкою популярністю.

Деякий час Є. Марчук придивлявся до обох соціял-демократичних організацій, публічно висловлював свою прихильність їхнім ідеям і, можливо, сприяв тому, що сьогодні в деяких областях представники СДПУ та СДПУо знову об'єдналися. Заговорили про об'єднання і в Києві.

У понеділок, 1-го грудня, на пресовій конференції один з лідерів СДПУ Микола Карнаух заявив, що його партія готова до переговорів про об'єднання з СДПУо та що найвірогіднішим претендентом на президента соціял-демократи вважають Є. Марчука.

СДПУ має багато прихильників у Києві, Чернівецькій, Рівенській, Харківській, Запорізькій і Черкаській областях. Крім того, СДПУ підтримує ідею зібрання підписів депутатів Верховної Ради під пропозицією внести на розгляд парляменту питання про перенесення парляментарних виборів на 1999 рік. Соціял-демократи вважають, що вибори депутатів України у березні 1998 року не принесуть успіху, оскільки співпраця парляменту, обраного за новим принципом, зі „старим" Президентом нереальна.

Щодо Є. Марчука, то він зазначив, що сусідні держави вже перебороли кризи, не довівши свої народи до катастрофи. Той факт, що за шість років жорстоких експериментів керівники України нічого не навчилися, цілковито підірвав довір'я народу до влади. Населення абсолютно у всьому доведено до крайньої межі, тому залишається лише надія, що такий безвихідний стан нарешті змусить людей різко змінити щось під час виборів, що дасть надію на перелом.

Іран занепокоює

Єрусалим, Ізраїль. — У розмові з кореспондентом англійського інформаційного агентства Бі-Бі-Сі прем'єр-міністер Ізраїля Беньямін Нетаниягу висловив певність, що „Іран становить значно більшу небезпеку, ніж Ірак".

Ізраїльський керівник підкреслив, що Іран таємно і абсолютно безборонно створює могутній арсенал балістичних ракет, до яких у скорому часі додадуться і міжконтинентальні. На першому етапі Іран хоче виготовити ті ракети, що зможуть долетіти до будь-якої точки на Близькому Сході. На другому етапі іранські ракети будуть спроможні долетіти до Англії, а на третьому — до східного узбережжя З'єднаних Стейтів Америки.

Б. Нетанягу остеріг західні країни, що не можна намагатися не помічати, як Іран стає потугою. Проблема є саме в тому, що іранські керівники заражені антитзахідним фанатизмом і екстремізмом, і не здають собі справи, що небезпечна зброя в їхніх руках може повернутися проти них самих. Прем'єр Ізраїля гостро критикував політику Росії, яка не відмовилася продавати Іранові ядерну технологію.

Проти цієї російської політики сотні американців демонстрували цими днями перед будинком російської місії при ООН в Ню Йорку. Демонстранти вимагали, щоб Вашінгтон припинив надавати Москві економічну допомогу, поки та не відмо-

(Закінчення на стор. 3)

Палестина хоче мати місце в ООН

Геброн, Палестина. — Лідер Палестинської самоуправної території Ясір Арафат, виступив зі зверненням до арабського населення з нагоди Дня Солідарности з народом Палестини і 50-річчя прийняття Генеральною асамблеєю ООН резолюції про поділ підмандатної території Палестини на арабську і жидівську державі.

Я. Арафат закликав Організацію Об'єднаних Націй надати Палестинській самоуправній території статус повноправного члена найбільш представницької організації світової спільноти. „Ми сподіваємося на активну підтримку нашої святої справи і нашої справедливої вимоги збоку не тільки арабських держав, але всіх країн, де поважають свободу і демократію",— підкреслив палестинський керівник, добиваючись ширшого міжнародного визнання самоуправи в дорозі до повної незалежности.

Міжнародний день солідарности з народом Палестини не обійшовся без сутичок арабів з ізраїльськими поліціянтами і вояками у Вифлеємі і Геброні. На вулиці цих міст вийшло до 10,000 палестинців, протестуючи проти антиарабської політики уряду ізраїльського прем'єра Беньяміна Нетаниягу. Дійшло до спроб екстремістично наставлених мусулман штурмувати ізраїльські військові казарми. У висліді ізраїльтяни застосували вогнепальну зброю. Було поранено до 50 арабів і троє закордонних журналістів.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ФІНАНСОВИМИ РИНКАМИ УКРАЇНИ ЗАЙМЕТЬСЯ СБУ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма, стурбований падінням курсу гривні, доручив Службі Безпеки України та Раді національної безпеки взяти під контролю всі процеси на валютних ринках. Особливу увагу рекомендується приділити фінансовим спекулянтам, які за роки інфляції здобули великий досвід як робити гроші з нічого. А таких є багато, наголосив Президент. Л. Кучма також рішуче наставлений не допустити зростання роздрібних цін у зв'язку з падінням курсу гривні. Про це повідомила газета „Всеукраінскіє Вєдомості" з 28-го листопада.

ГОТУЮТЬСЯ ДО КОНКУРСУ КРАСИ

КИЇВ. — Тут в готелі „Київська Русь" відбувся півфінальний конкурс „Красуня Києва" і „Студентська красуня". Учасниць півфіналу розділили на „киянок" і „студенток". За умовами конкурсу „киянкам" не треба було будь-що говорити, а „студентки" отримали завдання розповісти про університет чи інший вищий навчальний заклад, де вони навчаються. Із понад 20 дівчат з цим завданням успішно справилися лише три: студентка Київської консерваторії, Інституту транспорту та Інституту чужоземних мов. Після чотирьох годин нелегкої праці жюрі вибрало 22 красуні для участи в фінальному конкурсі, що відбудеться 19-го грудня в Палаці „Україна", або в Театрі опери та балету.

РОЗШУКУЮТЬ КОЛИШНЬОГО НАЧАЛЬНИКА МІЛІЦІЇ

ЧЕРНІГІВ. — Колишнього начальника Менського районного відділу міліції Чернігівської области Анатолія Морського розшукують редакція газети „Сіверщина" — видання чернігівського Товариства „Просвіта" і Народного Руху України. Начальник міліції судився з газетою в Новозаводському районному суді і виграв справу. Проте Обласний суд справу переглянув і змінив рішення Районного суду, зобов'язавши Морського повернути редакції 2,000 гривень компенсації. Та А. Морський з органів міліції звільнився, а в районному центрі ніколи не був зареєстрований, то суд не може знайти його, щоб стягнути необхідну суму. Отож редакція розшукує А. Морського через читачів.

ПОГРАБУВАЛИ СУДДЮ

КИЇВ. — В суботу, 29-го листопада, о 10-ій годині вечора на суддю Радянського району Києва Віру Черненко в освітленому під'їзді напали двоє незнайомців. Одному з них було років 19-20, а другого вона не бачила, бо він був позаду і збив її з ніг. Бандити побили жінку, відібрали її торбинку, забрали гаманець з грошима, а решту речей викинули. Саме того дня суддя отримала нагороду, яку так і не донесла до дому.

ПРОДАЛИ КАРТИНУ М. ПИМОНЕНКА „ДІВЧИНА"

КИЇВ. — Тут в Музеї Історії відбувся черговий авкціон клясичного живопису. Із виставлених понад 90 полотен українських, російських та західньоевропейських майстрів продано лише третину. Рекордовою виявилася сума 10,000 дол., яку заплатили за працю відомого українського живописця Миколи Пимоненка „Дівчина". На попередньому авкціоні було продано понад 70 відсотків запропонованої колекції. Найдорожче продану картину „Село" Абрама Маневича — за 25,000 дол. Організатор цього єдиного в Україні великого авкціону живопису Олександер Брей вважає, що навіть невелике число проданих картин можна вважати успіхом, оскільки авкціон відображує економічну ситуацію в державі. Позитивним О. Брей вважає і те, що купують переважно картини українських мистців.

НБУ ВИПУСКАЄ ЧЕРГОВУ МОНЕТУ

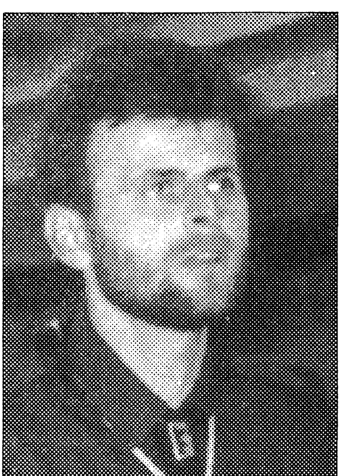
КИЇВ. — Пам'ятну монету „Перша річниця Конституції України" Національний Банк України випустив в обіг 1-го грудня 1997 року. Монету номіналом 2 гривні випущено тиражем 20,000 штук. Ці монети приймається під час розрахунків як в Україні, так і за кордоном. Їх також продаватимуть за колекційну ціну.

АВКЦІОН З ПРОДАЖУ НЕРУХОМОСТИ ПРОВАЛИВСЯ

ХАРКІВ. — Тут 28-го листопада вдруге зірвався авкціон з продажу харківських недобудованих об'єктів. Знову не вдалося продати ні одного з об'єктів, будівництво яких розпочалося ще в часи СССР і які всі ці роки руйнувалися під вітрами та дощами. Раніше їх не продавали тому, що покупці пропонували мізерні ціни, а цього разу взагалі не знайшлося бажаючих придбати ці недобудови, хоча початкові ціни були невисокі. Можливо тому, що закінченню будівництва не сприяє зима, а також тому, що об'єкти розташовані не в центрі міста.

Яке майбутнє Пласту в Україні?

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Саме недавно відбувся у Львові черговий Крайовий пластовий з'їзд, на якому обрано новий провід Пласту та рішено його напрям на найближчі два роки. Серед учасників з'їзду вперше заступала Головний Пластовий провід пл. сен. Людмила Дармограй, яку обрано одноголосно до цього почесного, але і дуже відповідального завдання в часі XIII Зборів Конференції Українських Пластових Організацій, що відбулися в ЗСА у другій половині жовтня.

Пл. сен. В. Стебницький

На цих зборах, як завжди, були учасниками представники усіх пластових організацій у світі, а зокрема делегати Пласту в Україні, з головою Крайової Пластової Старшини Вячеславом Стебницьким на чолі. Ця наскрізь відповідальна та поважна молода людина — найкращий доказ того нового покоління пластунів, що тепер стоїть у проводі відродженого Пласту в Україні та здає собі добре справу із своїх важких завдань. В Стебницький відтак звітував перед своїми членами за пророблену працю, але перед мілі ми використали нагоду, щоб у свобідній формі дружньої розмови дізнатися про неї та про його погляди на пластову організацію.

— Скажіть, друже, як це дійшло до того, що ви стали головою на останні два роки?

— Я працював в Булаві Юнацтва для справ виховників і в листопаді 1995 року на крайовому

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

У ГОНДУРАС ПЕРЕМОЖЦЕМ президентських виборів вийшов 47-річний Карльос Фльорез, освічений в Америці індустріяльний інженер, який є власником, газети та президентом Національного Конгресу. Офіційні преліминарні підрахунки з виборів, які відбулися минулої неділі, 30-го листопада, вказують, що К. Фльорез має 10- відсоткову перевагу з 79 відсотків порахованих голосів. Найближчим його суперником була Альба Нора Гунера, вдова по колишньому військовому диктаторові Гондурасу, котра кандидувала від Національної партії. К. Фльорез є членом однієї з найбагатших родин в країні, де 80 відсотків населення є збіднілим.

ПЕРЕБУВАЮЧИ З ОФІЦІЙНИМИ відвідинами у Стокгольмі, столиці Швеції, російський президент Борис Єльцин у вівторок, 2-го грудня, несподівано пообіцяв, що Росія готова на ще одну-третю зменшити свій арсенал ядерної зброї. Одначе його заяву швиденько спростував Сєргєй Ястржембский, один з його речників, який зазначив, що президент Б. Єльцин пропонує піти дальше в цій справі, як про це він домовлявся з американським президентом Биллом Клінтоном, говорячи про майбутній договір Старт-3. Згідно з договором Старт - 2 про зменшення ядерних боєголовок, ЗСА і Росія погодились до 2007 року обнизити свої запаси до 3,500 штук. Російська Дума покищо ще не схвалила згаданого договору.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ у вівторок, 2-го грудня, повідомив, що секретар Державного департаменту Меделин Олбрайт має в пляні відбути мирні переговори на Близькому Сході. В цій справі вона зустрінеться у Парижі з ізраїльським прем'єр-міністром Беньяміном Нетанягу в п'ятницю, 5-го грудня, а в суботу, 6-го грудня у Женеві з Ясіром Арафатом, керівником Палестинської самоуправи.

КЕРІВНИК ДЕМОКРАТИЧНОЇ меншости у Палаті Репрезентантів Ричард Ґепгардт, промовляючи до студентів і професорів Школи урядового керування ім. Кеннеді у Гарвардському університеті накреслив нову візію для Демократичної партії, чим сильно поіритував Білий Дім. Пояснюючи свою нову програму, він представив Уряд президента Билла Клінтона та керівників поміркованих поглядів Демократичної партії, як керівників з малими ідеями, котрі тим часом занедбують розв'язання справжніх проблем держави і народу. Дехто з офіційних чинників Білого Дому вважає, що така критика Р. Ґепгарда може перешкодити намаганням Білого Дому і конгресових демократів зреформувати та проголосити нову програму на 1998 рік. Інші знову твердять, що Р. Ґепгардт в цей спосіб хотів себе вирізнити, як альтернативний народовець, готуючись конкурувати з віцепрезидентом Алом Ґором за номінацію Демократичної партії в майбутніх президентських виборах у 2000 році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Дві сторони медалі

Недавно появилася книжка репортера-журналіста Сеймура Герша, вже сам заголовок якої вказує на негативний її зміст у характеристиці одного із найбільш популярних президентів ЗСА, Джана Ф. Кеннеді. „Темна сторінка Камельота" відразу насторожує читачів, але рівночасно притягає усіх, що шукають за сенсаціями та скандалічними історіями про славних людей.

Розуміється, книжка викликала негайну реакцію у цілій американській пресі і в загальному ця реакція є критична до автора та до фактів, які він подає. Розпитування серед осіб, яких розповіді про Президента ЗСА використав С. Герш у своїй книжці, показуються тепер не зовсім точні та автори їх дементують, але посторонній обсерватор не може тепер ствердити, чи вони заперечують факти, які подали, тому що ці факти не були справжні, чи тому, що налякалися реакції публіки, а передусім преси та політичних кіл на появу цієї сенсаційної книжки.

Тепер, однак, вже запізно і книжка залишиться на довший час „бестселлером", а її версія має бути передана по телевізії ще цього місяця. Кажуть, що в перших днях продано 350,000 примірників цього „репортажу", а розголос в пресі є напевно причиною дальшого широкого зацікавлення американської публіки, навіть тої, що тепер лише зрідка бере в руку книжку.

Однак дослідники історії та інші поважні літературні критики, усі без вийнятку, ставлять під сумнів користь такого „відбронзовлення" президента країни, та ще так популярного, як був Дж. Кеннеді, не лише виконуючи свої завдання, але та-кож з приводу трагічної смерти. Правда, це не є перша книжка про Дж. Кеннеді і про його родину, але досі ні одна не була так брудною своїми припущеннями щодо характеру та приватного і політичного життя славного „Камельота". Читаючи обширну рецензію на „Чорну сторінку Камельота" в літературному додатку „Ню Йорк Таймсу", пера Томаса Поверса, автора численних політичних актуальних розвідок, знаходимо десятки запитів „чи правда"? Ці самі запити ставлять також інші рецензенти-історики, маючи змогу вже тепер давати докази, скільки видуманого або „прикрашеного" знаходиться у розповідях про життя Дж. Кеннеді, що їх подає С. Герш. Професор американської історії в Колюмбійському університеті А. Брінклі називає працю С. Герша „фальшивою", або „підробленою", стверджуючи, що можна дуже сумніватися у правдивості фактів, які він подає.

Ми не будемо займатися полемікою, чи всі „входи і виходи", написані тепер про Дж. Кеннеді, відповідають правді, чи лише частина їх, і не нам судити його мораль, але саме ця найновіша книжка про президента ЗСА насуває питання: чому так багато журналістів тепер, в пошукуванні за сенсацією та добрим заробітком з неї, пишуть неправду або перебільшують факти, байдуже чи в неґативному чи у позитивному напрямі.

І це трапляється не лише в американській журналістиці, але також в інших, не обминаючи тепер і нашої. Свобода писаного слова, що тепер існує в Україні, як також відкриття тайних совєтських архівів, спонукує українських журналістів та нечисленних істориків до щораз нових писань на тему передових постатей нашого недавнього минулого. Одні з них спираються на архівах і немає сумніву щодо їхньої правдивости, але є і такі, що дещо прикрашують життя та вчинки наших славних політичних чи військових провідників. Тому, що ще живуть нечисленні, але таки справжні очевидці, чуємо від них часто тепер сумніви відносно написаного про цю чи іншу людину та події з її життя, зокрема коли вони надто ґльорифіковані.

Ось так зафіксовання життя славних людей має дві сторони медалі, і ні одна, ні друга не є добрі. Може треба залишити таке завдання справжнім історикам та аналітикам, а не братися до того журналістам, які мають бажання писати особливо сенсаційно?

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Петро Грицак

ПОЛЬЩА ПІСЛЯ ВИБОРІВ

Польща мала свої вибори у вересні. Тим разом прийшли до влади більш націоналістично наставлені партії (народовці), замінивши комуністів, які виграли попередні вибори. Американських українців тому тепер спеціяльно цікавить, як поставиться, після тієї зміни керівних партій в Соймі, сьогоднішня Польща до України, та як будуть там трактовані українці — польські громадяни.

Зроблено багато, але не все

Коментарі зі Львова висловлюють опінію, що останній польський уряд соціял-демократів зробив досить багато для поліпшення відносин між Україною та Польщею, що привело аж до підписання договору про добросусідство і співпрацю президентами Алєксандром Квасневським і Леонідом Кучмою. На жаль, не можна сказати, щоб публічна опінія про українців у Польщі поправилася останніми часами.

Це були, власне, представники крайньо-правих угруповань, що намагалися унеможливити український фестиваль у Перемишлі в червні цього року. Один учасник фестивалю зі Львова стверджує, що в той час усі перемиські паркани були покриті некультурними, для українців образливими гаслами, на зразок: „Українські пси — геть додому!". Відбувся в місті в той час також збір націоналістично настроєних елементів, відносно реставрації цвинтаря „Орльонт" у Львові, де можна було чути навіть заклики: „Львів буде нашим!"

Успіх у виборах правих партій, політичних спадкоємців „Солідарности", можна пояснити двома фактами фундаментальної ваги. Поперше, виглядає, що колись широко закроєна акція на користь лівих елементів, не була тим разом такою інтенсивною та успішною, як у попередніх виборах (як про це відверто говорив свого часу тодішній президент Лєх Валенса). Та ціла акція для інтервенції в польських виборах мала бути фінансована російським урядом.

Подруге, певний зріст добробуту в Польщі та кращі можливості для націоналістично-шовіністичної аґенції останніми часами мали свій вплив на вислід виборів, який маніфестується також у явному зростанні крайніх протиукраїнських поглядів серед рядових поляків. При теперішній демократії цілком можливе поширювання таких абсурдних ідей, як те, що Польща була у 1939 році „моцарством" (великою потугою), а програла війну з Німеччиною головно через українців та інші меншини. Поширюються байки про мниму „колябораціо" українців із німцями на велику скалю, вирішальну їхню участь у придушенні варшавського повстання (ця подія є дальше в Польщі предметом бурхливих дискусій), а спеціяльно провокаційні є твердження про „вирізання" українцями сотень тисяч поляків на Волині. Також популярними є тези, як от ця: „Українці завжди їли польський хліб, було їм в Польщі, як у Бога за дверима, а показалися цілком невдячними". Ніхто не хоче згадувати неприємного факту, що серед поляків під час німецької окупації знайшлося біля 5 мільйонів „фольксдойчерів".

До об'єктивности все ще далеко

Поправа тих поглядів, досягнення якоїсь елементарної об'єктивности, в дусі „добросусідства", вимагала б співпраці між урядом та провідними елементами суспільства — але, на жаль, такої нема, зате певні кола дослівно змагаються, щоб існуючі антаґонізми ще поглибити. Намалу ролю в очах поляків грає непривабливий образ господарсько-політичної кризи, що панує тепер в Україні, й переконання, що Польща може з того тільки односторонньо скористати. Цей погляд підтримується на рівні місцевих урядових структур, у противлежности до офіційної думки центральної влади.

У Перемишлі українцям цілком недавно остаточно відмовлено в поверненні Народного Дому із театральною залею (другого такого гарного будинку не мають українці ніде інде в цілій Польщі), в центрі міста. Колись, ще за „Людової Польщі", мали там українці безплатне приміщення і право користуватися залею, а тепер мусять платити чинш, та ще вислуховувати польські нагадування про те, що з найменшою затримкою платні за винайм можуть позбутися приміщення. Хоч у самому будинку переведено низку основних направ коштом українців, при значній помочі із Америки (дах затікав і т. д.), за неплачення чиншу (бо нема на це фондів) їх, правдоподібно, з будинку таки викинуть. Про того роду трактування українців у Перемишлі ще тому яких п'ять чи шість років не було навіть можна подумати! Все значно змінилося на гірше через зростання шовіністичних поглядів серед поляків, відповідальних за публічну опінію, та їхню повну безкарність, якщо тільки ходить про трактування українців місцевою владою. Бо каже приповідка: „Шляхціц на заґродзє рувни воєводзє!" (шляхтич на своєму обійстю є рівний воєводі), а також „цо вольно воєводзє, то нє тобє, смродзє!" (що вільно воєводі, то не тобі, звичайний чоловіче).

Неповага до національних меншин

Останнє офіційне публічне опитування 24-29-го вересня цього року засвідчило: найбільш неґативною опінією серед поляків користуються цигани (71 відс.), румуни (66 відс.) та українці (60 відс.), москалі тільки (53 відс.). Польська ґазета в Ню Йорку містить минулого тижня у статті „Як поляки бачать різні народи" про українців ось яку інформацію чи, може, „пів жартом", мовляв, це в уяві зацофаного поляка: типовий українець — це „різун" із ножем у зубах, і додає, що „таке поняття про українців виробив ще Г. Сєнкевич 100 років тому, у своєму романі-трилогії, де описуються події із XVII ст". Частину тієї трилогії якраз поляки збираються фільмувати!

Якщо польська публічна опінія буде далі розвиватися в тому сенсі, то не тяжко собі уявити, що можуть постати масові заворушення проти українців, включно із спробами погромів — як це мало місце в 1944-47 роках, якщо тим не займеться серйозно польський уряд. Який би це принесло для країни сором — тепер, коли Польща старається про прийняття до НАТО!

Останніми часами Польща мала не одні престижеві здобутки на міжнародному полі — згадаймо, наприклад, нагороду Нобеля із літератури для поетки В. Шимборської. Польський нарід ще більше здобуде, якщо подолає в собі неґативні психологічні стереотипи щодо українців.

Щиро треба побажати, щоб хоч по шкодах поляки таки помудріли і згадали про почуття справедливости. Лише в цей спосіб вони засвідчать свою політичну і моральну зрілість перед світом.

Тим часом дійсність залишається досить прикрою. Коли якийсь невтральний обсерватор запитає представника польської місцевої влади, чи когось із польських „самодіяльних" ґруп, чому вони так зле трактують українців, то неодмінно почує відповідь: ми не трактуємо зле українців, ми їх навіть дуже любимо. Ми тільки мусимо якось реаґувати на нелеґальні потягнення їхніх провідників, які є завжди інспіровані охотою зробити щось проти польських законів і проти польського стану посідання, через свою вроджену дикість і некультурність.

Після таких відповідей розважливий міжнаціональний діялог стає ще проблематичнішим...

Роксоляна Зорівчак (Львів)
Леонід Рудницький (Філядельфія)

Подвижник українського художнього перекладу

До 60-річчя від дня народження Андрія Содомори)

I

Наша історія склалася так трагічно, що українська мова й література — головні чинники існування нації в умовах бездержавности — майже ніколи не мали нормальних умов для функціонування. Саме тому перекладна література, починаючи від старокиївської доби, відігравала надзвичайно важливу ролю у нашому культурному житті — і як виховний засіб, і як засіб самовислову нації та збагачення її мови.

„Коли правда те, що головне значення поезії в тім полягає, що вона поширює нашу індивідуальність, збагачує душу такими враженнями, яких вона не зазнала б у звичайнім житті або не зазнала б у такій силі і ясності, то, думаю, що передання чужомовної поезії, поезії різних віків і народів рідною мовою збагачує душу цілої нації, присвячуючи їй такі форми чуття, яких вона не мала досі, будуючи золотий міст зрозуміння та спочування між нами і далекими людьми, давніми поколіннями", — слушно стверджував Іван Франко в 1899 році у передмові до збірки „Поеми". Серйозне, подвижницьке ставлення до перекладацької справи було властиве більшості українських письменників. Всі вони були просвітителями свого народу та борцями за його кращу долю, і знаряддям боротьби, поруч з ориґінальною творчістю, часто обирали переклад, що був для них водночас плідним, дійовим засобом підвищення власної майстерности. Вони прагнули широких світових контактів та духовного підсоння і західнього, і східнього світу. У ході недавньої нашої історії художній переклад — наче месник — постає на повний зріст як своєрідна компенсація трагічно руйнованої ориґінальної української літератури, і як невичерпний скарб лексичних, образних, віршових, структурно-констативних ресурсів, які тепер можуть широко використовувати українські письменники.

Але навіть на тлі яскравих і загальновизнаних здобутків наших провідних майстрів, перекладацький доробок Андрія Содомори — явище абсолютно унікальне як за рівнем художнього відтворення українською мовою вершинних творів, зокрема античного світу, так і за обсягом охоплених авторів. Знавець багатьох іноземних мов, зокрема давньогрецької, А. Содомора опанував рідне слово до найпотаємніших глибин, працює над ним самовіддано, самовимогливо, самозречено — і постійно. Перекладач-патріот з тривогою відчував, що нинішнє становище української мови (не тільки русифікованої, а й швидкими темпами англізованої, американізованої та наново польонізованої) таке, що чистоти її слід пильнувати якомога і всіма можливими способами.

Оцей найбільший дар свого життя — одержиму любов до рідної мови та пісні, до постійної виснажливої праці — виніс Андрій Содомора з рідної домівки, бо народився він (1-го грудня 1937 року у селі Вирів Кам'янко-Бузького району Львівської области) у патріотичній священичій родині. А згодом навчався у Львівському державному університеті ім. Івана Франка (у 1959 році закінчив відділ клясичної філології факультету чужинецьких мов), де були глибокі традиції античности, в університеті, що, всупереч режимові, був Франковим не лише іменем, а й суттю. Там почалося захоплення майбутнього перекладача творчістю неоклясиків, зокрема М. Зерова та М. Рильського, що стали для нього великими вчителями художньої майстерности. Згодом чималий вплив на Содомору мали Борис Тен, Г. Кочур, Й. Кобів, Ю. Мушак.

Перекладацька діяльність Андрія Содомори розпочалась майже сорок років тому, коли йому, студентові клясичного відділу, відомий учений-еллініст С. Я. Лур'є довірив переклад українською мовою віднайденої в 1956 році у пісках Єгипту п'єси „Відлюдник". Її автором був знаменитий давньогрецький драматург, чільний представник нової аттічної комедії, Менандр. Цей переклад — перший у колишньому Совєтському Союзі — побачив світ у Видавництві Львівського Університету у 1962 році.

З того часу, попри вкрай несприятливі умови побуту та праці, переклади виходили один за одним — завдяки обдарованості та дивовижній працездатності Содомори. Він переклав усю спадщину Горація (1982), поеми „Метаморфози" Овідія (1985), „Про природу речей" Лукреція (1988), античну драму — трагедії Софокла „Електра", „Філоктет", „Едіп у Колоні" (1989); Есхіла „Перси", „Аґамемнон", „Евменіди", „Семеро проти Фів", „Благальниці", „Жертва біля гробу" (1990); із семи відомих творів „батька трагедії" А. Содомора, як бачимо, переклав шість; сьому — „Прометей закутий" переклав Борис Тен (у 1949 році); Евріпіда „Іфіґенія в Тавриді", „Іфіґенія в Авліді", „Алкеста", „Гіпполіт", „Геракл", „Вакханки", „Троянки" (1993); комедії Арістофана „Ахарняни", „Мир" (1980).

Чимало перекладів багатьох давньогрецьких і римських поетів опубліковано також у періодиці, хрестоматіях, підручниках, антологіях. Справжня звитяга Содомори — це переклад „Моральних листів до Луцілія" Се-неки (1996), чиї філософсько-етичні погляди належать до витоків християнської ідеології. Тепер у київському видавництві „Основи" готують до видання найновіший переклад Содомори — Овідієві „Любовні елегії", „Мистецтво кохання", „Скорботні елегії".

Закінчення буде

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Леся Рудавська-Коленська

7-ий музичний сезон в УІММ в Чикаґо

Урочисто й святочно розпочався сьомий концертовий сезон в Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаґо. В неділю, 19-го жовтня ц. р., відома пара українських піяністів — Валентина Лисиця й Олексій Кузнецов відкрили сезон. Про їх дебют на американській сцені в Чикаґо музичний критик Джан вен Раєн писав у „Чикаґо Трибюн": Я не можу пригадати, коли я чув більш захоплюючу і більш досконалу пару... вони також творять віртуозний, бездоганний ансамбль-дует..."

Концерт привабив не лише чикаґських українців, гордих за своїх краян, але також і американських гостей, які слідкували за повідомленням про виступ наших артистів. Сподівання слухачів були винагороджені цікаво підібраною програмою, яка дала можливість краще проявитись талантові музикантів. Були виконані такі музичні твори, як Моцарта-Бузоні „Дуеттіно кончертанте"; Брамса Варіяція на тему Гайдна, оп. 566; Сен-Санса „Альжирська суїта"; Шуберта Фантазія Ф майнор, оп. 103; і Рахманінова суїта ч. 2.

Найтонші струни душ слухачів були доторкнені глибинною музикальністю і мелодійністю виконання, блискучою технічною майстерністю і тонким взаємним відчуттям, яке створило чудовий ансамбль-дует.

Цього літа в Ґрент Парку над озером в Чикаґо, де кожного сезону відбуваються музичні програми, Валентина Лисиця цілком заворожила авдиторію своїм феноменальним виконанням фортепіянового кончерто Моцарта ч. 23. Тривалі оплески свідчили про признання для нашої краянки. Позитивна і тепла рецензія в „Чикаґо Трибюн" віддзеркалила цю подію. Під час теперішнього концерту, коли авдиторія тривалими аплодисментами вітала українських віртуозів, пригадалася ця подія, з якої українці були горді й хвалилися перед американськими друзями: які в нас чудові артисти!

В сезоні 1997–98 р. будемо мати нагоду почути також Анатолія Баженова, Юліяну Осінчук 15-го березня 1998 р. і Лесю Грабову і Олега Чмира 17-го травня 1998 р. — всі в неділі 2-га год. по полудні.

Вкінці приємно подякувати організаторові всіх музичних сезонів в Українському Інституті Модерного Мистецтва продовж семи років, Любомирові Крушельницькому, а також Управі інституту за зусилля і працю на благо культурної справи.

Петро Скунць

Земля химер

Безпросвіття
моєї нації —
три століття
реанімації.
Гнала, гнала — й загнала коня
під Москвою козацька січ,
і нема українського дня,
є лише українська ніч.
А за Чорними — білі моря,
білі ночі і сни льодові.
Той, хто в душу пускає царя,
видно, жив без царя в голові.
Дивне диво
моєї нації —
приведи їй
для коронації
хоч приблудника впівума,
тільки б знали чужі і свої,
що на каторгу йде не сама,
живосилом погнали її.
То чиєсь, а не власне зло,
що до сходу волали ми,
аби сонце і нам зійшло, —
і зійшло воно з Колими.
Сто новацій
моєї нації —
від овацій
до конспірації.
І давно вже її не було б.
коли б раптом, як грім, не потряс
її сон, її душу і лоб
цар свободи кріпак Тарас.
невидима наша зоря,
та, єдина на всесвіт увесь,
невідкрита зоря Кобзаря
нас чекає у вічності десь.
О, химери
моєї нації, —
цілі ери
дискримінації.
І не може вона без химер,
мов сама їх у долю зове:
ще Валуєв як слід не помер,
як уже Каганович живе.
Біля них, як мошва, холуї,
і вкраїнець до того вже звик,
що йому і чужі, і свої
виривають віками язик.
Дивна казка
моєї нації —
без розв'язки,
самі кульмінації.
Незвичайний у неї Бог,
що за віру її прирік
на ганьбу всіх людських епох,
на жаский тридцять третій рік.
В нас у моді тепер каяття,
але хто і кому відповість
за той рік, коли мати дитя
в божевіллі голодному їсть.
Ми — ізгої
своєї нації,
як не воєн,
то радіяції.
Ти це знаєш і знаєш те,
що не дуже надійний мир,
де повія-історія жде,
а за нею — і час-рекетир.
Та чи суджено знати нам,
що дається в останній раз
Україна своїм синам:
і Карпати, й Дніпро, й Тарас?

1990
м. Ужгород

Лекції англійської мови
ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

__Заняття сорокове__

TAKE IT EASY!

Дієслово **take** — одне з найбільш вживаних в англійській мові. Воно належить до тих слів, з якими ми знайомимось з самого початку вивчення англійської мови; тому вони сприймаються як звичайні. Одначе, звичайність ця обманююча. Воно має безліч значень, які можна погрупувати, при чому деякі з них можуть виявитись дуже незвичними.

Основне значення цього дієслова — "**take** — брати, взяти" звичайно труднощів не викликає:

Take him by the hand. — Візьміть його за руку.
You can take this book from the library. — Ви можете взяти цю книгу в бібліотеці.

У щоденній мові слово „взяти" деколи означає „купити":

For $5 I will take this lamp. — За п'ять долярів я цю лямпу візьму.

В англійській мові дієслово **take** додає ще одне значення — брати без дозволу; „потягнути":

Who took my book? — Хто взяв мою книгу?
Has anything been taken from your room? — Чи з вашої кімнати щось пропало?
He is often taking other people's ideas. — Він часто присвоює чужі ідеї.

Вислів, винесений в заголовок, відомий, мабуть, усім, хто бував в Америці. Він має різні відтінки:
1) Не хвилюйся! 2) Дивись на речі простіше! 3) Не старайся занадто! А ось його антонім:

to take to heart — брати близько до серця;
Take things as they are. — Сприймайте речі такими, якими вони є.
Don't take his words seriously. — Не сприймайте його слова серйозно.
She took the illness of her brother very hard. — Вона важко сприйняла хворобу свого брата.
I wonder how he will take it. — Цікаво, як він до цього віднесеться.

У значенні „приймати" дієслово **take** сполучується з багатьма іменниками:

to take food — приймати їжу
to take measures — застосовувати міри
to take the oath — складати присягу
to take control — брати в свої руки
Don't take it personally. — Не беріть того на свій рахунок.
You can take part in this game. — Ви можете взяти участь у цій грі.
I don't want to take sides in this conflict. —Я не хочу брати нічию сторону у цьому конфлікті.
I'm taking your side. — Я є по вашій стороні.
Take my advice. — Послухайся моєї поради.
I won't take that answer. — Така відповідь мене не задоволить.
I'm not taking orders from you. — Я не буду виконувати ваших наказів.

Особливо відзначимо одне із значень дієслова **take**:

to take medicine — приймати ліки
You have to take this medicine three times a day. — Ви повинні приймати ці ліки три рази на день.
I should take something for my headache. — Мені треба щось вжити проти болю голови.
Have you taken your pills? — Чи ви прийняли свої пастильки?
Shake before taking. — Перед вживанням збовтувати.

А тепер словосполучення, які мають відношення до навчання:

to take notes — занотовувати
to take lessons — брати лекції
to take an exam — здавати екзамен
to take a course — прослухати курс
She takes Spanish in school. — В школі вона вивчає еспанську (мову).
He took his driving test for the second time and he failed again. — Він здавав екзамен з водіння вдруге і знову його провалив.

Дієслово **take** вживається, коли мова про виміри:

Can you take my pulse (blood pressure)? — Чи можете поміряти мій пульс (тиск)?
You have to take his temperature every morning. — Ви мусите міряти його температуру щоранку.
Let's take your measurements. — Давайте візьмемо з вас міру.
to take the readings of a meter — брати дані з рахівника

Ще одне вживання цього дієслова:

to take a picture — робити фотографію;
It's getting dark. Hurry up if you want to take a picture. — Темніє. Поспішіться, якщо хочете зробити фотографію.
Are we allowed to take pictures here? — Чи тут можна фотографувати?

А тепер — ряд прикладів з „неподібними" перекладами:

to take a nap — подрімати
to take place — відбутися, статися
Their meeting never took place. — Їхня зустріч так ніколи й не відбулася.
to take revenge — відімстити
You should take a rest. — Вам треба відпочити.
Take a seat! — Сідайте!
Is this seat taken? — Чи це місце зайняте?
She took a front seat. — Вона сіла спереду.

Зворот **to take for** — прийняти за:

I took him for an Englishman. — Я прийняв його за англійця.
I'm not the person you take me for. — Я не той, за кого ви мене приймаєте.
Do you take me for a fool? — Чи ви мене маєте за дурня?

Ми розглянули тільки частину важливих значень дієслова **take** і повернемося до нього наступним разом. А тепер декілька ідіом з цим дієсловом:

You took me by surprise. — Ви мене заскочили.
to take the bull by the horns — брати бика за роги
I can't take it anymore! — Я більше не можу цього знести!

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял переклала та опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

© В. Левенталь

Гасло СФУЖО

Гасло СФУЖО на 1997 рік: „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову" буде продовжуватися в Україні на державному рівні.

Розпорядженням Президента України Леоніда Кучми з 31-го жовтня 1997 року ч. 385/97 затверджено ініціятиву СФУЖО у співпраці з Державним комітетом України у справах національностей та міграції та Всеукраїнським Товариством „Просвіта" про переведення в 1998 році акції „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову".

Для підготови та виконання цієї акції Президент покликав організаційний комітет під головуванням Валерія Смолія, віцепрем'єра Уряду України. Президент присвячує особливу увагу цій акції і тому вимагає від Уряду України та ради міністрів Криму подати до двох місяців плян підготови для проведення акції.

Екзекутива СФУЖО

ПОДІЇ

ВШАНУВАННЯ Г. УДОВЕНКА

Ню Йорк. — УККА і УАКР влаштовують святочний бенкет для вшанування міністра закордонних справ України, голови 52-ої Ассамблеї ООН Геннадія Удовенка. Бенкет відбудеться 6-го грудня ц.р. в готелі „Шератон", 52-га вул. і 7-ма аве. в Ню Йорку. Початок о год. 6:30 вечора. Вступ — 100 дол. Квитки можна замовляти в канцеляріях УККА, 203 2-га аве., тел. (212) 228-6840, УАКРади, 142 2-га аве., тел. (212) 505-1765, або в крамниці „Молоде життя", 308 схід 9-та вул., тел. (212) 673-9530.

СВЯТКУВАННЯ В ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА

Ню Йорк. — Українська православна катедра св. Володимира, 160 захід 82-га вул. в Ню Йорку, повідомляє, що святкування Дня Подяки відбудеться у неділю, 7-го грудня ц.р. О год. 10:30 ранку — Божественна Літургія, після чого — святочна програма. Свято св. Миколая обходитиметься 21-го грудня. Тел. для інформацій (212) 362-0167.

ДЕБЮТ А. БАЖЕНОВА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки, 2 схід 79-та вул. в Ню Йорку, влаштовує сольовий дебют Анатолія Баженова (скрипка), який відбудеться у середу, 10-го грудня, в УІА, початок о год. 8-ій вечора. В концерті братимуть участь Н. Магомедбекова (фортепіян) та Александр Баженов (скрипка). У програмі — твори А. Вівальді, Й. С. Баха, К. Штокгавзена, М. Лисенка, К. Стеценка та М. Равеля. Тел. УІА (212) 288-8660.

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
трагічної смерти 14-го грудня 1994 року нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ і СЕСТРИ

бл. п.

ІВАННИ ШКАФАРОВСЬКОЇ

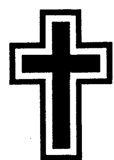
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ у таких церквах:

13-го грудня Панахида на цвинтарі св. Духа;
14-го грудня св. Михаїла в Йонкерсі;
15-го грудня св. Юра в Ню Йорку і в Україні.

Просимо про молитви за вічний спокій її праведної душі.

Муж — Петро діти і внуки

Товариство Українських Інженерів Відділ у Філядельфії ділиться з усією українською громадою жалібною вісткою, що 30-го листопада 1997 року, на 76-му році життя відійшов у вічність довголітній член нашого товариства і колишній член Управи Відділу

бл. п.

інж. РОМАН БУЛИК

Складаємо найщиріші співчуття його дружині та всій ближчій і дальшій рідні.

Вічна йому пам'ять!

Упокоїлася у Бозі

бл. п.

МАРІЯ ЗАГОРОДНА

ур. 12-го лютого 1919 р. на Підгаєччині
померла 2-го грудня 1997 р. в Вест Оранж, Н. Дж.

Залишила у смутку:

дочку — НАДЮ з чоловіком д-ром ІВАНОМ ДОРОЩАКОМ
сина — д-ра ВОЛОДИМИРА з дружиною ФИЛИС
внуків — д-ра АНДРІЯ М. ДОРОЩАКА з дружиною КЕТЛІН
— д-ра МИХАЙЛА Д. ДОРОЩАКА з дружиною АНЕТ
— НАТАЛКУ ДОРОЩАК
— МАРІЮ А. АМБРОЗИЧ з мужем БРЕНДИНОМ
— ЕВУ ЗАГОРОДНУ
— МИКОЛУ ЗАГОРОДНОГО
правнуків — МАЮ і КАТРУСЮ ДОРОЩАК
— ХРИСТОФЕРА АНБРОЗИНА

та ближчу і дальшу родину в Україні.

ПАНАХИДА-ПАРАСТАС відбудеться в похоронному заведенні Юніон в п'ятницю, 5-го грудня 1997 р. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, о год. 10-ій рано з церкви св. Івана Хрестителя, в Нюарку, Н. Дж.

Тлінні останки будуть поховані на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Яке майбутнє...

(Закінчення зі стор. 1)

з'їзді мене обрано головою. Про Пласт я знав, будучи активним в Русі, а поступив в членство у 1993 році, вже як сеніор.

— Чи можна знати скільки вам рок:в та яке ваше звання, який родинний стан — одним словом дещо про вас особисто.

— Мені тепер 35 років, я одружений та маю двоє дітей, сам інженер комп'ютерної техніки. Але останні два роки праці на посту голови Пласту мене всеціло абсорбували та не давали можливости для доброї професійної праці і тому я вдруге не можу вже брати на себе такого відповідального обов'язку.

— А що ви уважаєте є найважчим у провідництві Пласту в Україні під сучасну пору?

— Здається, що тут найбільше дається в знаки мінімальна підтримка нашої організації Урядом України і брак зрозуміння та брак інформації.

— Чи провід Пласту має відношення і опіку міністерства сім'ї та молоді?

— Так, певний зв'язок є. Тепер змінилися люди, бо, як відомо, міністром стала Валентина Довженко. Чи ці зміни виходять на нашу користь, не відомо.

— А що ви уважаєте важливим для дальшої дії Пласту в Україні?

— Тут дуже важливе зміцнення організаційне, важлива якість членства, а не лише кількість, конечна добра підготова виховників, які мають притягати нову молодь. А крім того, як не прикро завжди говорити про гроші, але однак нам важко зібрати фонди. Є питання чи дістанемо якусь підтримку фонду „Відродження" чи інших. У нас багато починів різної праці, але до всього треба людей та фондів. Ми ж тепер видаємо в Україні ряд пластових журналів, там друкується „Пластовий Шлях" журнал „Юнацтво", а ось тут маєте приклад нашої видавничої праці: історично-пластовий календар на 1997 рік.

Переглядаємо з приємністю цей календар, який появився завдяки сприянню фірми „Простір М", Ресурсного Центру при Фізико-механічному інституті у Львові та Фундації ім. Олега Ольжича і пл. сен. Миколи Плав'юка, ЛЧ, і читаємо вступні слова свого співбесідника В. Стебницького. Як влучні його бажання плідної праці і стимулу до неї саме також завдяки матеріялові у календарі, та кінцевий заклик: „Працюймо так, щоб ніхто з наших сучасників не міг сказати: ‚В Україні був Пласт, але щоб усі бачили, що Пласт в Україні є!"

А з того календаря можна багато навчитися з нашої історії і він є джерелом інформації не лише для пластунів в Україні, але і тут.

— Знаю, що ви вперше тут серед нас на КУПО. З якими враженнями повертаєтеся в Україну? — питаємо свого співрозмовника на закінчення, бо час наглить.

— Мені здається, що зв'язок між усіми крайовими старшинами і виміна досвідом — це дуже важливе завдання і стоїть на першому місці. Я це завважив на нарадах і на сесії Пластового Конґресу, що відбувалася в рамках Конференції Пластових Організацій. Я просто не вірив, що між нами усіми може бути така єдність і що ми всі, незалежно де живемо чи працюємо, стоїмо на цих самих незмінних пластових засадах. Ось тут ми сиділи, пластуни трьох поколінь із ЗСА, Канади, Південної Америки, Польщі, Англії, Німеччини, Австралії, Словаччини і України і всі це саме висловлювали, говорили справді однією мовою, хоча вона часом і була із деяким чужим вже акцентом, але зміст і думки ті самі. Для мене це дуже будуюче і з таким враженням їду домів.

Іран...

(Закінчення зі стор. 1)

виться сприяти ядерним амбіціям Теграну.

Виступаючи перед демонстрантами, сенатор-республіканець Алфонс Д'Амато сказав, що не можна так невідповідально поводитися з американськими грішми. Росія, вперто проводячи свою немудру політику щодо Ірану, не заслуговує американської допомоги.

... Все, що мав у життю, він віддав
Для одної ідеї,
І горів, і яснів, і страждав,
І трудився для неї

Іван Франко

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у вічність
30-го серпня 1997 р. принявши Найсвятіші Тайни і
Єлеопомазання наша улюблена, незабутня

бл. п.

МАРІЯ НАКОНЕЧНА ВЕРГУН

Висловлюємо сердечну подяку Всч. о. монс. Романові Ґолембі, парохові церкви св. Йосафата в Рочестер, сотрудникові Всч. о. Іванові Єндриховському за відвідини в шпиталі і похоронні відправи, та диригентові Володимирові Джуринові за сердечний, зворушливий співучий супровід відправ.

Щиро дякуємо похоронному заведенні "Harris Funeral Home" за дбайливу похоронну обслугу.

Наша вдячність членам родини, яка приїхала з-поза Рочестеру, щоб віддати останню прислугу покійній. Сердечно дякуємо Марії Крамарчук і Катрусі Щур за неоцінену поміч під час недуги.

Окремо щиро дякуємо Катерині Лялюк, Валі Макогон і Романові Куцілеві за зворушливі слова, теплий спомин про покійну під час тризни, а особливо сердечно дякуємо Романові Куцілеві за поміч і поради в нашому невимовному горі, та за присвячення частини радіо-програми в пам'ять покійної і улюблену Її пісню „Повіяв вітер степовий". Велике Спасибіг Іванні Мартинець за все добро і моральну піддержку після похоронів.

Ми невимовно вдячні численній громаді Рочестеру, а зокрема членам СУА, за сердечне відношення до покійної, за участь у Богослуженнях, щирі молитви, теплі слова співчуття та щедрі пожертви.

Пожертви на Служби Божі — 295.00 дол.
Пожертви на прикраси церкви св. Йосафата — Рочестер, Н. Й. — 600.00 дол.
Пожертви на Фонд Суспільної Опіки — СУА „Поміч бабусям в Україні" — 1,490.00 дол.

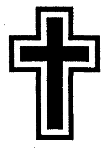
Хай Господь милосердний нагородить всіх вас Своїми обильними ласками.

Просимо про молитви за покійну.

„Знайди час на молитву — вона є найсильнішою силою на землі!"

За родину

Марія Лозинська і Христина Ковч

У глибокому смутку повідомляємо українську громаду Канади і всієї діяспори та усіх юристів в Україні, що 24-го листопада 1997 р. в Оттаві помер визначний український юрист, член Найвищого Суду Канади

бл. п.

ІВАН СОПІНКА

нар. 19-го березня 1933 р. в Бодервік, Саскачеван,
один з шістьох дітей в українській родині.

Малим хлопцем зі своїми батьками він переїхав до Гамілтону, провінції Онтаріо, де закінчив середню школу з оцінкою

"Summa cum laude".

У 1958 р. осягнув ступінь бакалявра прав Торонтонського університету. У 1960 р. був прийнятий до адвокатської палати Онтаріо. В короткому часі став найбільш визначним адвокатом Канади. Крім адвокатської практики в роках 1965-1984 викладав доказове право на факультеті права Торонтонського університету. Автор багатьох статтей на правничі теми і двох текстів з доказового права.

У 1988 р. був призначений суддею Верховного суду Канади, де він визначився як найвизначно вмілий юрист.

Він заступав КУК перед Комісією Дешена. Був представником Комітету юристів при Комісії Світового Конґресу Вільних Українців, яка опрацьовувала Статут Міжнародної Комісії розслідування голоду в Україні 1932-33 рр. Відтак був адвокатом СКВУ перед цією Комісією. Належав до різних правничих організацій і був членом Управи Палати українських адвокатів Канади. Недавно виступав перед українськими юристами в Києві і ділився з ними своїм досвідом.

Похорон покійного Івана Сопінки складався з двох частин — державного в Оттаві 26-го листопада і приватного в Оквіл — 29-го листопада, де і був похований.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

дружині — МАРІЇ
дочці — МЕЛАНІЇ
синові — РАНДАЛОВІ
братам — ТАДЕЄВІ, МИХАЙЛОВІ, РИКОВІ і ВОЛОДИМИРОВІ

складаємо вислови глибокого співчуття

Управа Палати Українських Адвокатів Канади

УВАГА! УВАГА!

Пригадується, що

Посмертні оголошення
до поміщення в щоденнику „СВОБОДА"
приймається тільки до години 10-ої ранку
Для вашої вигоди подаємо
число факсу (973) 644-9510, який працює 24 години.
В 40-ий день смерти оголошень телефонічно не приймається.

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ

Спортові вісті

Редагує Омелян Твардовський

Зустріли золоту медалістку

У вівторок, 11-го листопада ц. р. в приміщенні Дому УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж., відбулася чергова зустріч Управи УСЦАК з золотою медалісткою в спортовій гімнастиці Олімпіяди в Атланті Лілією Подкопаєвою, що прибула зі своєю тренеркою Галиною Лосинською і колишнім тренером гімнастики в Україні Є. Петруняком. Основною ціллю візити олімпійської чемпіонки і її тренерки було поінформувати Управу УСЦАК про сучасний стан клюбу ім. Подкопаєвої в Донецькому. Лілія бере участь в турне по Америці, де виступає в різних містах. В зустрічі від Управи УСЦАК взяли участь голова М. Стебельський, фінансовий секретар О. Напора і пресовий референт О. Твардовський. Після закінчення розмов я провів коротке інтерв'ю з чемпіонкою Подкопаєвою і її тренеркою Лосинською.

— Лілія, вітаючи тебе від читачів „Спортових Вістей", дозволь задати тобі декілька запитань. Розкажи про свої виступи в ЗСА.

— Два і пів-місячна тура не легка, але цікава, тут в Америці гімнастику люблять і знають. Приємно, що тебе впізнають, справлять тобі овації тисячі любителів. А головне, що я з України. Багато людей тут не знають, де вона, Україна. Тепер хай знають.

— В останній нашій зустрічі після Олімпіяди ти, як і твоя тренерка Лосинська, проголосили створення в Донецькому гімнастичного клюбу твого імени, де мали б вишколюватися юні гімнастичні кадри. Що можеш нам сказати про цей проєкт?

— На базі дитячо-юнацької школи „Динамо" вирішили створити клюб ім. Подкопаєвої. Дітей до цього клюбу прийшло дуже багато. Але тренерів-викладачів не стало більше, обладнання на дуже низькому рівні, взимку холодно. Бракує коштів і спонзорів.

— Перебуваючи в Америці, ти, напевно, зустрічаєш українців, більшість вже тут народжених молодь, які добре володіють українською мовою. Як цей факт впливає на тебе і інших спортсменів з України, які слабо, або й зовсім не послуговуються мовою своєї батьківщини?

— На жаль, це так. Але, я думаю, це залежить від керівників Спорткомітету і від рішень, які приймає наш уряд та від того, як це реалізується в нашому житті.

— Щиро дякую за щирі і відверті відповіді.

Далі я звернувся з кількома питаннями до тренерки Лосинської.

— Українці в ЗСА, особливо ті із середовища УСЦАК, високо оцінюють вашу працю і вагомий вклад в спортову гімнастику України, для якої ви виховали олімпійську чемпіонку Лілію Подкопаєву. Розкажіть читачам, як розвивається цей спорт в Україні.

— Економічний стан дуже важкий, особливо для спорту. Спорткомітет України і Федерація спортової гімнастики не мають коштів. Але тренери все ж працюють, ентузіясти в основному залишились. Кількість спортсменів збільшилось і на чергову Олімпіяду в Сідней команда підготується.

— В яких містах і областях найкраще розвивається спортова гімнастика?

— У Львові, Києві, Луганському, Кіровограді, Харкові, Херсоні.

— Чи можете назвати крім Лілії Подкопаєвої і Вікторії Карпенко інших перспективних гімнасток в Україні?

— Тесленко Оля, Козлова Оля, Рижкова Олена, Ращупкіна Оля.

— Недавно ми читали вістку про непорозуміння на найвищих рівнях спортової і художньої гімнастики. Чи це правда, що ці дві окремі ділянки будуть злучені в одну Федерацію?

— Думаю, що об'єднаються, бо гімнастична Федерація повинна бути одна.

— Що робиться на важливому відтинку використання української мови в спорті?

— Україномовні школи, ліцеї, документація у всіх організаціях. Але спортсменам східної України — важко. Думаю, багато залежить від керівництва Спорткомітету. Можливо, новий голова Спорткомітету щось підштовхне у цьому питанні.

— Якщо ні, яка, на вашу думку, причина і яка розв'язка цього питання?

— Є українські школи в східній Україні, ліцеї, дитячі садочки. Думаю, що це сприятиме вивченню української мови, особливо якщо україномовних дитячих садків стане багато. Це особливо стосується східної України.

— Дякую, пані Галино, за увагу і відповіді на важливі для нас питання. Від себе й читачів „Свободи" бажаю вам дальших творчих успіхів у праці на полі спортової гімнастики в Україні.

З виступів українських фігуристок

На початку листопада ц. р. в Парижі пройшли змагання фігуристів світу в „Лелік Трофі Гранд Прі", в яких взяли участь представники України. Згідно з вислідами, в групі чоловіків цим разом першуном вийшов репрезентант Росії Алексєй Ягудін, дальші місця зайняли: Ф. Кандельоро (Франція), І. Пашкевич (Азербайджан), Т. Ельдридж (ЗСА), Євген Плюта (Україна). В жіночій групі в першій одинадцятці не було українок. В танцях на льоду пар першунами вийшли теж репрезентанти Росії — О. Грищук і Є. Платов (колишні українці, зам. О. Т.), дальші місця зайняли: М. Анісіна і Ґ. Пейзерат (Франція), Ірина Романова і Ігор Ярошенко (Україна). Друга пара з України, Олена Грушина і Руслан Гончарів, зайняла п'яте місце.

О. Т.

Дитячий Будинок в Житомирі

(Серед прохань допомоги для України є звернення, щоб поліпшити долю дітей-сиріт, чи дітей полишених без батьків, котрі бувають у дитячих помешканнях України. Таким приміщенням є Дитячий Будинок в Житомирі. Ось коротка історія цього будинку).

Дівчатка-сироти в Житомирі

Зліва: Л. Зленко, д-р С. Урсуленко і о. П. Пащак.

Діти, опікунки і гості-відвідувачі.

Ранок. Поїзд швидко в'їжджає в Київ. Гляджу через вікно, як просуваються краєвиди. Тепер земля вкривається снігом. Перший сніг. Пригадую минулу поїздку. Тоді зелень вкривала поля, як проїздились цими шляхами. Гарний зелений Київ і гарний Київ, застелений сніговим біленьким килимом. Але думки ідуть наперед, бо цим разом не думка про природу, чи красу нашої землі. Цікавить мене, тим разом, Житомир.

В моєму деннику відшукую нотатку про: Дитячий Будинок, вулиця Карабельна, ч. 8, місто Житомир. Там опікуються малолітніми сиротами: діточками від народження до 4-го року життя. Саме малятко, неспосібне подбати про себе, але здане на добрих людей та дбайливу опіку доглядачів. Знаю про цей дитячий будинок, бо сиротами опікуються наші скромні, але жертвенні й відомі добродії, Юліян й Марія Бачинські, котрі через роки посилають харчі, одяг, забавки й все, що бодай трішки уприємнює життя сирітки.

Цікавить мене: що це за будинок? Хто провадить ним? Що це за діти? Знаю, що подружжя Бачинські постійно посилають допомогу, але досі відоме тільки, що такий дитячий будинок є у Житомирі. Що на Україні є негаразди, це не є тайною, невже ж доходить це навіть до сиріт? Поїзд в'їжджає в Київ. А звідтам до Житомира недалеко. Побачимо, як там життя.

В Києві, через ввічливість Данила Базарка, котрий працює там в американській фірмі, замешкав в його вигідній квартирі, бо тепер Данило поза Україною в справах його фірми. Ледве усталився, а тут дзвонить телефон. Дружина амбасадора Анатолія Зленка, Людмила, здоровить з приїздом і домовляємось, коли й як відвідати сиротинець. Бо ще раньше ми намітили ці відвідини, щоб краще пізнати стан цього дому та дітей. Л. Зленко уже нераз бувала в дитячому будинку.

В середу, 29-го жовтня, ми в дорозі до Житомира. День, напрочуд гарний. Перший сніг зник і авто під вмілим проводом водія й друга Віктора скоро прямує поза Київ в сторону Житомира. Приємне товариство, цікава розмова й за кілька годин ми вже недалеко сиротинця. А для певности, щоб не блукати, питаємо прохожих за вулицею, де є дитячий будинок. Треба справді подивляти услужність наших людей. Кожний радо послужить порадою. Може економічно не стає їм, але в гостинності наші люди неперевершені.

Біля 1-ої години по полудні в'їжджаємо на подвір'я Дитячого Будинку. Підходять до машини молоді, усміхнені жінки, директор д-р Світлана Урсуленко щиро вітається з Людмилою Зленко, бо вони вже знайомі з попередніх відвідин. Втішена управительська запрошує в дім.

Коли тільки переступили поріг, то вестиб'юль, широкий коридор займає око гарними рослинами, розписом веселих діточих картин, звірятками, забавками, краєвидами. Тут працюють люди, що хочуть опікуватися й виховувати дітей. Світлана просить, бо діти ждуть на нас в другій залі. І справді відкривається перед нами новий світ! Дрібні, жваві діточки, дівчатка з великими кокардами, а одяг діточок — райдуга веселих барв! Немовлят тримають на руках, більші сидять на кріселках, а інша група готова до концерту для гостей! Це все схоплено на відео, що його постійно накручував услужний Віктор. Виступи дітей в танках, в співі, в деклямаціях застидали б не одну хату своєю багатою програмою, що тут готує цих маленьких на невідоме завтра.

Постепенно д-р Урсуленко показує цілу обстанову: кімнатки для немовлят, ізоляція для хворих, кухню, магазин, спальні, навіть скечі-мрії добудови, де можна примістити басейн, масажі, купелі й згодом приймати дітей до 7-го року життя, місто 4-го року, для повнішого виховання дитини. Програма, настанова директора, повна співпраця всіх при адміністрації й опіці над дітьми є сильним свідоцтвом знаменитої організації. Так повинен виглядати дитячий будинок. Цей персонал цінить дітей, а та любов явна в домі та материнській опіці цих відданих працівників. Відданість? Одним разом, коли не доставили харчів для дітей на час, то всі працівники принесли харчі з власної хати для дітей! А дітей понад 70! Вони також є вдячні своїм добродіям, бо їх поміч помогла устаткувати дім так, що він може служити як зразок для дитячих будинків де-небудь у світі, тобто, чистота дому й опіка над дітьми. З вдячности добродіям Юліянові й Марії Бачинським поставлено їх портрет в конференційній залі. Бо, як сказала одна з працівників: „У кожній залі ми ставимо ікони Ісуса Христа й Божої Матері, до котрих діти моляться, а тут, де укладаємо наші програми, портрет наших добродіїв, що здійснюють ці програми своєю жертвенністю".

Уже був пізний вечір, як кінчилася ця незвичайна візита, коли Управа гостила нас смачною перекускою. Але крім цього сиротинця, іще ми відвідали Денишевський Дитячий Будинок в селі Дениші, Житомирська область. Там теж дітей біля 70 в роках від 4-го до 7-го року життя. Характер цього будинку більше сільський, як й ціла обстановка. Будинок потребує певного ремонту й краще приміщення до потреб дітей. Ця візита не могла вповні придивитися двом будинкам. Але в одному й другому будинку одне помітне: доброта подружжя Бачинських в Ню Йорку, котрі помагають постійно дітям-сиротам Дитячого Будинку на вулиці Карабельна й в селі Дениші в Житомирі.

Хвилює людину така візита дітей-сиріт, що тепер мають знамениту опіку, але їх завтра не відоме. Приглядаючись дітям, опікунам та як Людмила Зленко голубила діточок, а відтак крадькома обтирала сльози, коли подумала скільки разів сцена сироти повторяється у нашому народі.

Насувається питання: чи справді розуміємо пріоритети та що такі діти це наша будучність? Кожна поміч для дитини-сироти — це небуденний добрий вчинок.

о. П. Пащак, ЧСВВ

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

ВІВТОРОК 16-го ГРУДНЯ 1997 р.

Амстердам, Н. Й. Річні загальні збори 266-го Відділу УНСоюзу ім. І. Франка відбудуться о год. 2:00 по пол. в Українському домі при 3-5 Телер вул. Відкриття, прочитання протоколу, вибір нової управи, дискусія. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів збори почнуться пів години пізніше, без огляду на кількість присутніх — **секретар.**